I. ÉVFOLYAM 2021/2

2021. július

HOKOSZ Krónika

A Honvédségi Nyugdíjas Klubok Országos Szövetsége és az MH Budapesti Nyugállományúak Klubja kiadványa

Séta a Margiszigeten

Az internetezés veszélyei

Már csak álmában repül a 93 éves pilóta

20 éves
a Tiszta Égbolt Bajtársi Egyesület

BALATONAKARATTYÁN MEGKEZDŐDTEK A HONVÉDELMI MINISZTERI FÓRUMOK

Fotó: Antal Valéria

Kitüntetések, elismerések

A honvédelem napja alkalmából május 19-én a Stefánia Palota – Honvéd Kulturális Központban tartották meg a nyugállományú katonák, a honvédséggel együttműködő, a honvédelem érdekében tevékenykedő, valamint a katonai hagyományokat és történelmi emlékeket ápoló társadalmi szervezetek képviselői részére szervezett rendezvényt. Az ünnepi eseményen *Szabó István* államtitkár adott át elismeréseket:

Vona János nyugállományú alezredesnek az Aranykor kitüntető cím bronz fokozatát,

Horváth Attila nyugállományú századosnak a Honvédelemért kitüntető cím III. fokozatát,

Kaszásné Bokor Gabriella honvédségi nyugdíjasnak a Honvédelemért kitüntető cím III. fokozatát,

Kapcsándi István nyugállományú ezredesnek a honvédelmi miniszter emléktárgyát.

A pandémia miatt elmaradt kitüntetéseket június 2-án *Szabó Tünde* őrnagy az MH Katonai Igazgatási és Központi Nyilvántartó Parancsnokság 1. Hadkiegészítő és Toborzó Központ (Budapest) érdekvédelmi részleg vezetője és *dr. Keszthelyi Gyula* ny. dandártábornok a BPNYKLUB elnöke adta át a Honvéd Kulturális Központban. Az átadáson részt vett *Domine János* ny. dandártábornok a HOKOSZ elnöke.

A Honvédelmi Minisztérium céljainak megvalósítását támogató tevékenységéért, a katonai kultúra és a hagyományok ápolása, megőrzése, terjesztése és szervezése terén tanúsított kimagasló érdemei elismeréséül a magyar kultúra napja – 2021. január 22. – alkalmából Magyarország honvédelmi minisztere

emléktárgyat adományozott:

Kolossváry Miklós nyugállományú alezredesnek;

elismerő oklevelet adományozott:

a *„Csipet Csapat"* öntevékeny kultúrcsoportnak és

Horváth Györgyné Monok Zsuzsanna részére.

A Katonaözvegyek XVIII. Országos Találkozója – 2021. március 8. – alkalmából a honvédelmi miniszter

emléktárgyat adományozott:

Oláh Lászlóné nyugállományú alezredes, katonaözvegynek,

Gvizdaláné Vágó Mária katonaözvegynek,

Harkainé Nagy Erzsébet honv. nyugdíjas, katonaözvegynek,

Vajdáné Horváth Gizella Terézia katonaözvegynek.

A honvédelmi miniszter nemzeti ünnepünk, március 15-e alkalmából

az Aranykor kitüntető cím arany fokozatát adományozta:

György Géza nyugállományú ezredesnek,

az Aranykor kitüntető cím bronz fokozatát adományozta:

Székely Klára nyugállományú alezredesnek,

Peier Ágnes Stefánia nyugállományú törzszászlósnak;

emléktárgyat adományozott:

dr. Cserjési Ferenc nyugállományú alezredesnek,

Szetei Ferenc nyugállományú törzszászlósnak,

Bikádi Andrásné honvédségi nyugdíjasnak;

elismerő oklevelet adományozott:

dr. Peták Györgyné úrhölgynek.

A Magyar Honvédség parancsnoka nemzeti ünnepünk, 2021. március 15-e alkalmából huzamos időn át végzett lelkiismeretes munkájáért

Életútért érdemjelet adományozott:

Jakab János nyugállományú ezredesnek.

Gratulálunk az elismerésben részesülteknek!

Tartalom

HOKOSZ Krónika

I. évfolyam 2. szám, 2021/2

Balatonakarattyán megkezdődtek a miniszteri fórumok 2

Kitüntetések, elismerések 3

A HOKOSZ szervezeteinek életéből

20 éves a Tiszta Égbolt BE 4

Megemlékezések Nagykanizsán ... 6

Csodálatos a gödöllői arborétum .. 6

Zalaegerszegen teljes sebességgel .. 7

Veszprémben is felpezsdült az élet .. 8

A BPNYKLUB életéből

Kirándultak – Zsámbékra 10

A Budaörsi tagozat szép napja ... 11

Séta a Margitszigeten 12

Tanácsok az internetezéshez 14

Életutak

Fábián Miklós ezredes 16

Kultúra

Bemutatkozik a Citeraegyüttes .. 18

Beke Zsuzsa festő 20

Megemlékezések

Koszorúzás a volt OLP-nél 21

Jubileumi térzene Kispesten ... 21

In memoriam 22

Stefánia – Honvéd Kulturális Központ programjai 23

Repülőnap Kecskeméten 24

20 éves a Tiszta Égbolt Bajtársi Egyesület

A Magyar Honvédség Stefánia Palota – Honvéd Kulturális Központ impozáns épületében rendezte megalapításának 20. évfordulója alkalmából tartott ünnepi közgyűlését június 16-án a Tiszta Égbolt Bajtársi Egyesület.

Az ünnepi eseményen jelen volt Szabó István, a Honvédelmi Minisztérium honvédelmi államtitkára

A meghívásnak eleget téve szintén ott voltak a Magyar Honvédség légtérellenőrző, repülő és légvédelmi rakéta-alakulatainak, a Katonai Igazgatási és Központi Nyilvántartó Parancsnokság, a Béketámogató Kiképző Központ parancsnokai, illetve az alakulatok képviselői, a Honvédségi Nyugdíjas Klubok Országos Szövetségének (HOKOSZ), az MH Budapesti Nyugállományúak Klubja Repülő és Légvédelmi tagozat, a Balassi Bálint Bajtársi Egyesület, valamint a veszprémi és a nagytarcsai nyugdíjasklubok elnökei, továbbá az egyesület több mint száz tagja.

A Himnusz elhangzását követően *Bali József* nyugállományú vezérőrnagy üdvözölte a megjelenteket, majd ismertették *dr. Benkő Tibor* honvédelmi miniszter köszöntőjét. A tárcavezető üzenetében kiemelte: az egyesület tagjainak többsége nyugállományú katona, akik sohasem adták fel a Magyar Honvédség légierejéhez, repülő, légvédelmi rakéta és rádiótechnikai fegyvernemeihez, valamint szakcsapataihoz való kötődésüket. A légtér fegyveres védelme iránti elkötelezettségük, a fegyvernem és a katonai közösség szeretete, a kezelt technika iránti vonzalmuk, az új iránti fogékonyság, a kitartás, az új katonanemzedékek nevelése alapozta meg a mai Magyar Honvédség szellemiségét, szervezeti és technikai fejlesztésének lehetőségét. Sokan részesei voltak a Magyar Köztársaság légterének sérthetetlenségét garantáló légvédelmi készültségi szolgálatnak, biztosítva az ország „tiszta égboltját". Külön is megköszönte a katonanemzedékek közötti kapcsolatok fenntartása, a repülő, légvédelmi rakéta és rádiótechnikai hagyományok ápolása és megőrzése érdekében kifejtett tevékenységet.

Szabó István honvédelmi államtitkár ünnepi beszédében az egyesület tagjainak pályáját méltatva kiemelte:

– *A mi hivatásunk egyedülálló, hiszen katonai eskünk egy életre szól. Így, ha véget ér az aktív pályafutásunk, akkor sem szűnik meg a köztünk lévő bajtársiasság. Önök különösen ékes példája ennek, hiszen ebben a szellemben élnek, és segítik a következő generációt tapasztalataikkal és tanácsaikkal.*

Dr. Ruszin-Szendi Romulusz vezérőrnagy, a Magyar Honvédség parancsnoka levélben köszöntötte az egyesület tagjait a jeles évfordulón. Köszönetet mondott az egyesület hagyományápoló és értékteremtő munkásságáért, egyben hangsúlyozta: továbbra is legyenek partnerei a haza és a honvédelem ügye érdekében végzett munkában, aktívan vegyenek részt városuk közéletében és nyújtsanak segítséget ahhoz, hogy az aktív munkából kiváltak támogatásra találjanak közösségükben.

Az üdvözleteket és köszöntéseket követően *Tóth Sándor Gábor* nyugállományú ezredes, a Tiszta Égbolt Bajtársi Egyesület elnöke felelevenítette az elmúlt két évtized főbb állomásait.

2000. november 27-én az MH Budapesti Nyugállományúak Klubja Repülő és Légvédelmi tagozat húsz tagja döntött a Tiszta Égbolt Érdekvédelmi Egyesület megalapításáról. A névválasztás egyértelműen kifejezte a tervezett célkitűzéseket, az aktív pályafutás hitvallását, azt a katonai-szakmai elhivatottságot, hogy hazánk felett mindig „tiszta" legyen az ég. Alapszabályba foglalták az egyesület egyik fő célkitűzését: a rendes tagok érdekképviseletét is.

Az egyesület tagságát zömmel azok a tábornokok, tisztek, zászlósok, tiszthelyettesek és polgári alkalmazottak alkották és alkotják a mai napig, akik részesei, megálmodói, megtervezői és megszervezői, valamint működtetői és üzemeltetői voltak a Magyarország légtere szuverenitását és biztonságát garantáló légvédelmi rendszernek. Szellemi és fizikai tevékenységük is hozzájárult, hogy a honi légvédelem több évtizedes szervezeti és technikai fejlesztésének eredményeként létrejött az ország teljes légterét lefogó rádiólokációs tér, kialakult a Budapestet, Dunaújvárost és Miskolcot oltalmazó légvédelmi rakétatűzrendszer, a vadászrepülő-csapatok új, minden időben alkalmazható, korszerű fedélzeti rakétafegyverzettel ellátott MiG–21, MiG–23, MiG–29 típusú vadászrepülőgépekkel lettek ellátva. A csapatlégvédelem jelentős részét is modern közeli-, kis és közepes típusú rakétákkal fegyverezték fel. Csupán néhány prominens személy az egyesület egykori tagjai közül: *Stock János* ny. altábornagy első tiszteletbeli elnökük, *Paróczy Ottó* ny. vezérőrnagy, *Ujfalusi Gyula* ny. vezérőrnagy, *Paál György* ny. vezérőrnagy, *Elkán Károly* ny. vezérőrnagy, *Vigh György* ezredes. Azonban napjainkban is tagjaik között vannak olyan kiváló katonai vezetők, mint *Hollósi Nándor* ny. altábornagy, *Gábor Ferenc* ny. vezérőrnagy, *Bakó István* ny. vezérőrnagy, *Gyarmati László* ny. ezredes, *Bali József* ny. vezérőrnagy, *Csomós Lajos* ny. vezérőrnagy, *Gajdán Miklós* ny. ezredes.

Megtisztelő számukra, hogy egyesületük tiszteletbeli tagja lett *Tömböl László* ny. vezérezredes, a vezérkar egykori főnöke, *dr. Szabó József* ny. vezérőrnagy, *Sáfár Albert* dandártábornok, *dr. Koller József* dandártábornok és *Könczöl Ferenc* ezredes, és aki már nem lehet velük *Tétényi Emil* ny. vezérőrnagy.

2017. szeptember elsején Győrben a MH 12. Arrabona Légvédelmi Rakétaezrednél az egyesület felavatta az 1961-től 1995-ig 34 éven át készültségi szolgálatot ellátó légvédelmi rakétacsapatok személyi állományának tiszteletére az egyesület által készíttetett emléktáblát.

Hegyi Flórián ny. ezredes ismertette a miniszteri köszöntőt

Az ünnepségen számos magas beosztású tábornok és tiszt is jelen volt

A Tiszta Égbolt Bajtársi Egyesület története két évtizeden átívelő, sikerekben és kudarcokban is gazdag folyamat, egy sor szokatlan, merőben új sajátosságokkal, nehézségekkel, küzdelmekkel és lemondással teli időszak.

Az egyesület önálló arculattal 2010 és 2015 között folyamatos fejlődésen ment át. Az egyesület elnöksége a változó jogszabályokhoz igazodva folyamatosan törekedett azoknak érvényre juttatására az egyesület életében. Az érdekvédelmi munka hatékonyságának növelése céljából az egyesületet – kérésükre – 2013 áprilisában felvették a Honvédségi Klubok Országos Szövetségébe, ezért az elnevezése a Tiszta Égbolt Bajtársi Egyesületre változott.

2015-re az egyesület történetében lezárult a megújulás időszaka és 2016-ban egy új, dinamikus fejlődési szakasz kezdődött. Tevékenységének fő irányát a haladó nemzetközi, nemzeti és katonai eseményekről való megemlékezések, a hagyományok ápolása, a katona-nemzedékek összetartozásának erősítése érdekében folytatott csapatlátogatások képezték.

Intenzívvé váltak a túranapok és programjaink egy új elemmel a „Nevezetes városok, városok nevezetességei" sorozattal bővült. Megkülönböztetett célkitűzés volt a Magyar Néphadsereg/Honvédség rádiótechnikai, légvédelmi rakéta-, tüzér- és repülőcsapatai hagyományainak ápolása, megemlékezés a kiemelkedő évfordulóikról. 2009-ben, 2014-ben és 2018-ban is méltó körülmények között, a honvédelmi és katonai vezetés jelentős támogatásával, széleskörű érdeklődés és nagyszámú részvétel mellett került sor az Országos Légvédelmi Parancsnokság, valamint a rádiótechnikai csapatok megalakulásának 60., 65., 70., illetve a légvédelmi rakéta-fegyvernem létrejöttének 50., 55. és 60. évfordulójának megünneplésére. Emlékünnepségeiket olyan jeles politikai és katonai vezetők tisztelték meg jelenlétükkel, mint *dr. Benkő Tibor* honvédelmi miniszter, *Szabó István* honvédelmi államtitkár, *Mihócza Zoltán* altábornagy, *Tömböl László* vezérezredes, a vezérkar főnöke, *Varga János* vezérőrnagy.

2014-ben az egyesület emléktáblával jelölte meg a volt OLP Schweidel utcai épületét, amely azóta is a hagyományápoló megemlékezések színhelye.

Az egyesület elvégezte az 1948-tól 2000-ig a Magyar Néphadsereg és a Magyar Honvédség hadrendjében működött honi és csapatlégvédelmi tüzér- és rakétás alakulatoknak emléket állító „Emlékfal" kialakítását. Ehhez kapcsolódva további négy emléktábla készült, melyeket 2018. szeptember 7-én a nyugdíjas légvédelmi tisztek és altisztek találkozóján avattak fel.

Az első magyar katonai repülőalakulatok létrejöttének 100. és a Magyar Királyi Honvéd Légierő megalapításának 80. évfordulója és az új típusú légierő felállítása 70. évfordulója alkalmából emléktáblát készíttettek, melyet 2018. december 20-án (a kormányzói rendelet aláírásának időpontjához igazítva) katonai tiszteletadással avattak fel. Az emléktáblát Budapest XIV. kerületében az Örs vezér téren helyezték el, ahol Illyés Gyula szobrászművész 1987-ben a „Magyar repülés úttörőinek emlékére" állított szobra is áll.

Az ünnepi beszéd végén az egyesület elnöke kiemelte: Magyarország légterét változatlanul gondos szemek figyelik, a Gripenek pilótái ma is készültségben vannak, hogy szükség esetén az eltévedt, vagy figyelmetlen repülőknek segítséget nyújtsanak, de légvédelmi rakétaalakulatunk is állandóan készen áll arra, hogy szövetségi rendszerünkben, más nemzetek erőivel együttműködve biztosítsa Magyarország és szövetségesei légterének szuverenitását és biztonságát. A veterán/obsitos vadászrepülő, rádiótechnikai, vagy légvédelmirakéta-szakképzettségű tábornokok, tisztek, tiszthelyettesek és polgári alkalmazottak büszkék a Magyar Honvédség légvédelmi és repülőcsapatainál szolgáló ifjú generációra, az utódjaikra, akik tetteikkel naponta bizonyítják, hogy képesek és készek a tiszta égbolt eszméjét továbbvinni, ápolni a haladó nemzeti és katonai hagyományainkat.

A különböző szervezetek képviselőinek köszöntő beszédeit, jókívánságait követően a program elismerések átadásával folytatódott. Az egyesület történetében először került átadásra az „Egyesület örökös tagja/tiszteletbeli tagja" elismerő cím. A jubileumi ünnepség ültetéses vacsorával zárult.

Fotó: Kispéter István

Megemlékezések, koszorúzások – Nagykanizsán

Május 21-én a Nagykanizsai Honvéd Egyesület tagjai és a megemlékezésen megjelentek, a honvédelem napján hagyományaiknak megfelelően idén is fejet hajtottak az egykori Gábor Áron laktanyában elhelyezett emléktáblánál és Gábor Áron szobránál, valamint a Thúry György laktanya táblájánál és a temetőben lévő kopjafánál.

A ünnepi megemlékezést *Körtvélyessy Attila*, a Nagykanizsai Honvéd Egyesület elnöke a következő szavakkal nyitotta meg:

– Ez az ünnepség, illetve megemlékezés nem maradhat el egy évben sem, hiszen az egykor szolgált katonák hűen őrzik emlékeiket, hagyományaikat, mindazt, ami egész életüket meghatározta. A magyar szabadságharc dicsőséges tavaszi hadjáratának és annak csúcspontjaként, 1849. május 21-én a honvédsereg közel három hét ostrom után visszafoglalta Buda várát. 1992-ben egy kormányrendelet ennek tiszteletére május 21-ét tette a honvédelem napjává.

A megnyitót követően az egykori Gábor Áron laktanya falán elhelyezett emléktáblánál *Balogh László* polgármester mondott beszédet. Kiemelte annak fontosságát, hogy minden évben méltón emlékezzünk Kanizsa katonavárosi múltjára.

– *Szeretnék Nagykanizsa katonavároshoz is méltó módon tenni és szólni* – hangsúlyozta. – *Mert ez is felejthetetlen Nagykanizsa számára, hogy öt laktanyás katonavárosként is tudjuk emlegetni akár. S akkor a '20-asokról, a '48-asokról nem beszéltünk. De természetesen itt és most az a legfontosabb, hogy két méltó mementónk mellett felemlegessük a magyar honvédelem napját, május 21-ét.*

Balogh László polgármester szavait követően koszorúkat helyeztek el az emléktáblánál és Gábor Áron mellszobránál.

A megemlékezés a volt Thúry György laktanya emléktáblájánál folytatódott, ahol *Poprádi Zoltán* ny. ezredes, az itt szolgált dandár parancsnoka mondott ünnepi beszédet. Rövid összefoglalót tartott a magyar honvédelem történetéről, a Nagykanizsán szolgálatot teljesítő katonákról, majd az itt állomásozó 14. Thúry György Gépesített Lövészdandárról. Az ünnepség koszorúzással folytatódott.

Az ünnepi program utolsó állomása a nagykanizsai temetőben az elhunyt katonák kopjafájánál volt. Körtvélyessy Attila, a Nagykanizsai Honvéd Egyesület elnökének rövid beszédét követően a résztvevők itt is koszorút helyeztek el, és tiszteletet.

Móritz István

Csodálatos élmény volt a gödöllői botanikus kert bejárása

A Pénzügyi Tagozat június 16-án, meglátogatta a Szent István Egyetem Gödöllői Botanikus Kertjét.

Az 1959-ben alapított kert Magyarország első agrobotanikus kertje, melyben több mint 1400 hazai és idegenhonos, távoli földrészekről származó növény él. 15 különféle gyűjteménye közül a mérsékelt övi bambuszok, színpompás magnóliák és vadrózsák az ország legfajgazdagabb kollekciói közé tartoznak. Még találkozhattunk virágzó magnóliával, dúsan viruló vadrózsákkal, rózsaligettel. Három mammutfenyőt is megcsodáltunk, a kínai 30 méteres volt. A dél-amerikai fenyő szép, de nem barátságos, ugyanis háromszögletű „tűi" kemények és élesek, akár a pengés drótakadályok. A botanikus kert táblájánál 1. számmal jelzett bejárattól a 9. számmal jelzett vadkörtefáig keresztül-kasul bejártuk a botanikus kertet. A kert közepén elhelyezkedő híres vadkörtefa 2013-ban a magyarországi év fája verseny győztese, illetve 2014-ben az európai év fája verseny ezüstérmese volt. A kiadós séta után itt fogyasztottuk el a magunkkal hozott elemózsiánkat is.

Kicsit megpihentünk a vadkörtefa árnyékában

Dr. Gruber Nándor ny. dandártábornok

A veszélyhelyzet elmúltával teljes sebességre kapcsoltak Zalaegerszegen

Pro Urbe díjas egyesületünk, a Zalaegerszegi Honvédklub a járványveszély és a korlátozások idején is megszakítás nélkül működött. Folyamatosan figyeltük és értelmeztük a lehetőségeket, s a helyzethez alkalmazkodva szerveztük tevékenységünket.

Amint a veszélyhelyzet enyhülése engedte, 2021. május 27-én megtartottuk idei első elnökségi ülésünket, remélve, hogy a jövőben újra 100 százalékon teljesíthetünk. Teljes létszámban tanácskoztunk, a döntéseket egyhangúan hoztuk.

Elsőként *Németh István* nyugállományú őrnagy, az egyesület elnöke számolt be a legutóbbi elnökségi ülés (2020. október 5.) óta végrehajtott feladatokról. A járványveszéllyel nehezített 2020. év kiemelkedő rendezvénye volt októberben a klubunk által a zalaegerszegi Ebergényi úti lőtéren a megye nyugdíjas korosztálya számára szervezett „haditorna", amely során 11 csapat 55 versenyzője többek között lövészetben, íjászatban, gránátdobásban, dárdahajításban mérte össze képességeit. Klubunk kitett magáért, megnyertük a versenyt. Az idősek hónapja záró rendezvényén *Baksa Istvánné*, elnökségünk tagja, dalkörünk vezetője kiemelkedő munkájáért Elismerő Oklevelet kapott az „Életet az éveknek" Nyugdíjas Klubok és Idősek Országos Szövetsége Zala megyei elnökétől.

Németh István elnök október 15-én részt vett a Nagykanizsai Honvéd Egyesület megalakulásának 50. évfordulóján rendezett ünnepségen, s klubunk nevében oklevelet adott át, és megköszönte az együttműködésüket.

A volt Petőfi laktanya előtti emlékparkban október 30-án koszorúzással tisztelegtünk halott bajtársaink emléke előtt. Az év végén nem maradt el az egyedül élők karácsony előtti felköszöntése és megajándékozása.

A szükséges elszámolások, a pénzügyi beszámolók sora, az idei pénzügyi, és a programterv az elnökségi tagoknak köszönhetően időben elkészült. Márciusban a HOKOSZ-tól nyertünk 92 ezer Ft, a BEOSZ-tól pedig 50 ezer Ft támogatást. Zalaegerszeg Megyei Jogú Város önkormányzata a honvédelemmel kapcsolatos kiadványaival ajándékozta meg klubunkat.

Dr. Benkő Tibor honvédelmi miniszter – az elnökség javaslatára – *Farkas Ferencné* elnökségi tagot a Honvédelemért kitüntető cím III., míg Németh István elnököt a II. fokozata elismerésben részesítette.

A pandémia miatt taggyűlést nem tudtunk tartani, azért az elnökség, élve a jogszabály biztosította felhatalmazással, megtárgyalta és elfogadta a klub 2020. évi beszámolóját.

Az elnökség nyárra a szabad ég alatt megvalósítható programokat tervezett.

Júniusban kirándulást szervezünk a csácsi arborétumba, júliusban pedig pincebejárással egybekötött hegyi túrán veszünk részt. A nyár végén az elnökség újra összeül, értékeli a pandémiás helyzetet, s ennek megfelelően alakítjuk az események sorát. Az eltervezett őszi, téli programok előkészítését viszont megkezdjük, időpontokat foglalunk a szolgáltatóknál a klubrendezvényekre, bálokra, a Katonatalálkozóra, a Haditornára – a konkrétumokról a következő elnökségi ülésen döntünk majd.

Terveink szerint részt veszünk partnereink, társklubjaink rendezvényein és a városi megmérettetéseken, dalkörünk pedig már készül a Zalaapáti Katonadalfesztiválra.

A Zalaegerszegi Honvédklub elnöksége teljes létszámban tanácskozott

A szigorítások enyhítésével Veszprémben is felpezsdült az élet

Amikor az ember megél egy bizonyos kort, amikor már a várva várt nyugdíjas éveit éli, arra számít, jönnek a gondtalan, pihentető, könnyebb hétvégék és hétköznapok.

A hivatásos katonák, feleségeik és családtagjaik már nagyon vártak erre az időszakra. Egy ideig mindent szépnek láttunk, ha nem is olyannak amilyent elképzeltünk, de rajtunk is múlott, hogy a nehéz napjainkat hogyan tudnánk jobbítani, megszépíteni. Tele voltunk tervekkel, hogyan szervezzük majd unokáinkkal az életünket, milyen programokkal tesszük vidámmá, boldoggá, hogyan gondozzuk a kertjeinket, mit teszünk annak érdekében, hogy az egészségünket meg tudjuk őrizni.

A katonacsaládok mindig másként élték meg mindennapjaikat, mint a civil társadalom. A katonák esküjükhöz híven tették a dolgukat, mi családtagok igyekeztünk mindenben alkalmazkodni ehhez az élethez, amely enyhén szólva bizony nem volt könnyű.

Itt vagyunk, élünk még jó sokan, telis-tele régi emlékekkel, dolgos hétköznapokkal és sajnos egyre több és több egészségügyi problémával is.

Annak érdekében, hogy a korábbi szoros katonai, baráti közösség tovább éljen, 50 évvel ezelőtt létrejött a Fegyveres Erők Veszprém Körzeti Nyugállományúak Klubja tele tettre kész nyugdíjas katonával és feleségeikkel. Szebbnél szebb, élményekben gazdag rendezvények születtek agilis tagok szervezése által, a családias, meleg hangú baráti találkozókra mindig nagy volt az igény.

Derült égből villámcsapásként váratlan, furcsa dolog zavarta, szakította félbe ezt a folyamatot. Jött a „Maradj otthon!" szlogen, maszkot fel, tarts három lépés távolságot, köszönj könyökérintéssel, moss gyakran kezet, és sorolhatnám még naphosszat a szlogenek sorát.

Az elmúlt félévben a gondosan megtervezett éves rendezvényeink mind mind sorra elmaradtak. Az egyesületünk székhelyére sem mehettünk be a zárlat időszaka alatt, a kormány által kiadott jogszabályok szigorúan érintettek bennünket is. Telefonon, skype-on hívogattuk klubtársainkat, biztattuk egymást az oltakozásra, izgultunk egymásért, biztunk abban, hogy az életünk során ránk testált fegyelem most is megteszi hatását, és fegyelmezetten éljük meg életünk minden mozzanatát a túlélés érdekében. Sajnos ebben az időszakban négy klubtagunkat elveszítettük.

A zárlat idején elnökünk *Szolnoki János* ny. ezredes az első vezetőségi értekezletünkön a törvényi felhatalmazásnak eleget téve a vezetőségtől egyszemélyi döntési jogot kapott. Ő pedig a tőle elvárható módon igyekezett maradéktalanul eleget tenni a rá háruló feladatoknak. Természetesen a vezetőség minden tagja is végezte a feladatát, amely bizony nem volt könnyű. Elnökünk tartotta a kapcsolatot a tagsággal, a vezetőséggel, a közélet városi képviselőivel. Gondoskodott arról is, hogy elhunyt nyugdíjas társaink a részükre járó katonai tiszteletadást a végső búcsúztatáson is megkapják. A búcsúbeszédek elmondását is minden esetben magára vállalta.

Szervezetünk ezen idő alatt is minden állami ünnepen, koszorúzáson elhelyezte a kegyelet koszorúját városunk emlékműveinél.

Fellélegeztünk, amikor a kormány bejelentette a pandémia miatti szigorítások egy részének a feloldását. Késlekedés nélkül összeült a vezetőségünk, a legfontosabb feladatok végrehajtása azonnal napirendre került. A legsürgetőbb ezek közül a szervezet 50. évfordulós rendezvénnyel kapcsolatos teendők átbeszélése, az ezzel kapcsolatos feladatok kiosztása volt.

A zárlat utáni első vezetőségi ülés legfelemelőbb érzése az volt, amikor két nyugdíjas társunk elnökünktől átvehette azt a kitüntetést, amelyet *dr. Benkő Tibor* honvédelmi miniszter a pandémia miatt nem tudott részükre Budapesten, a megszokott ünnepi körülmények között átadni.

Aranykor kitüntető cím bronz fokozatát kapta *Kerékgyártó János* ny. alezredes és *Kocsis József Miklós* ny. alezredes, akik szolgálati idejük alatt, majd az azt követő nyugdíjas éveikben a közösségért és családjukért végzett munkájukkal egyaránt bizonyítottak.

A fellélegzést követően, mivel a vírusveszély még nem múlt el teljes mértékben, igyekeztünk a programjainkat elsősorban szabadtérre összpontosítani. Kirándulásokat szerveztünk, amelyeken szervezeti életünk fontosabb kérdéseiről is tudtunk fontos döntéseket hozni.

Május 12-én vonatos kiránduláson vettünk részt, Szombathelyen bejártuk a Kámoni arborétumot. Május 21-én a zirci Pintér-hegyi Parkerdőben található fiatalító forrás volt a célunk. Június 11-én Örvényesen tekintettük meg a Malom múzeumot, és Vászoly felé vettük az utunkat, hogy a Balaton-felvidék legöregebb fáját is körbe ölelhessük.

A Balaton-felvidék legöregebb fájánál

Június 17-én a Hidegkút–Koloska-völgy–Balatonfüred 12,5 km-es távon túráztunk, szalonnát sütöttünk, megkináltuk egymást otthoni italainkkal, majd újra buszra ülve érkeztünk meg Veszprémbe, városunkba.

A Balaton északi táján túrázva

A kellemes időjárás, a remek társaság minden alkalommal tovább szépítette a napunkat

Nagy feladat volt, de egyben megtisztelő is számunkra a honvédelmi miniszter úr veszprémi látogatásának megszervezése, ahol a honvédségi nyugdíjasoknak adott tájékoztatást a Magyar Honvédség mai állapotáról, a jövőbeni célokról, feladatokról. Ezután a miniszter úr a következő hétre meghívta a veszprémi nyugdíjas katonai szervezetek négy-négy tagját Balatonakarattyára, a honvédüdülőbe. Ahol elsősorban a szervezeteket érintő gondokról, helyi nehézségekről, problémákról érdeklődött.

A hideg időjárás sem tartott otthon bennünket

Elnökünk több dolog említése mellett az idősgondozás szükségességére hívta fel a figyelmet, hiszen ez olyan feladat, amelyet a világ minden részén igyekeznek a katonai szervezetek a rászoruló nyugdíjasaiknak megadni.

Az első félévünket családi nappal zártuk. Igazi, szeretetteljes, jó hangulatú családi programban volt részünk. *Tóth Lajos* ny. alezredes és felesége *Eszter* sütötte a lángosokat, finom hagymás csirkemájat készítettek mellé. Az asszonyok otthoni süteményeket raktak fel az asztalokra, a saját borok, hűtött alkoholos és mentes sörök mellett a pálinkadal elhangzása is egy-egy kupica finom pálinka elfogyasztására biztatta azokat, akik a nagy hőség ellenére is készek voltak megkóstolni a finom párlatokat. Akinek kedve támadt játszani a pétanqueba nevezhetett be. A játékot *Drienyovszki János* ny. alezredes segítette, és vezette le. *Kecső Lajos* ny. ezredes darts játékot hozott, amit többen ki is próbáltak. Az érdeklődés alapján ezen játékok szervezésére, népszerűsítésére a jövőben még nagyobb figyelmet fordítunk. A kihangosított zene mellett fantasztikusan jól sikerült nap volt ez, melyen nagy számban vettek részt nyugdíjasaink. A rendezvényt megtisztelte jelenlétével a Hadkiegészítő és Toborzó Központ vezetője *Soós Gyula* alezredes és a helyi iroda vezetője *Csatári Zsanett* százados asszony, akiket a helyszínen tiszteletbeli tagtársainkként felvettünk szervezetünkbe is.

Soós Gyula alezredes, Csatári Zsanett százados és elnökünk, Szolnoki János ny. ezredes

Köszönet mindezért a szervezőknek, *Terebessy József Szilveszter* ny. ezredesnek és segítőinek.

A rendezvényeink vidám hangulatát, a helyszínek szépségeit a csatolt fotók jól szemléltetik.

Kecső Lajosné Irén
Veszprém

Első központi szervezésű kirándulásunk – Zsámbékra

A pandémia miatt már több mint egy éve voltunk a lakásunkba és szűkebb környezetünkbe bezárva, így nem volt meglepő, hogy a megszabott határidőre majdnem ötvenen jelentkeztek az első központilag szervezett kirándulásra. A nagy létszám miatt, két csoportra osztva, egy hét különbséggel szerveztük meg a kirándulást, hogy a program megfelelően, korrektül teljesíthető legyen.

Június 10-én gyönyörű csütörtök reggelre ébredtünk, verőfényesen sütött a Nap. A Széll Kálmán térről Volán busszal 50 perc alatt Zsámbékra értünk.

A Művelődési Házban *Balázs Mónika Csilla*, az intézmény vezetője fogadott bennünket, majd a Közművelődési Bizottság elnökeként bemutattam barátnőmet Mihalutti Olgát, aki a kirándulást vezette, s mindenütt elmesélte a látnivalók történetét. Először a város történelmével ismerkedtünk meg.

Sétánk a Honfoglalási emlékműnél kezdődött, majd továbbhaladva a Zichy téren megnéztük a Megbékélési emléktáblát és domborművet, ami az 1946-os zsámbéki sváb lakosság elűzésének állít emléket.

Az „alvó óriás" mögött a Zichy-kastély

A téren további látnivalók fogadtak: Melocco Miklós Kossuth-díjas szobrász: Díszkút, Monostori Ferenc homokszobrász: az „alvó óriás" hatalmas, húsz méter hosszú homokszobra és mögötte a Zichy-kastély. A tér bal sarkában megnéztük a több száz éves emlékoszlopot, amely a pestisjárvány 828 zsámbéki áldozatának állít emléket.

A séta folytatódott a Zárdakerthez, ahol az árnyas fák alatt jó volt egyet szusszanni, és megnézni Kungl György zsámbéki szobrász lótuszvirágot formáló alkotását. Innen továbbhaladva a Városház előtti téren a következőket láttuk: Török kút, majd a Wettenberg-emlékoszlop, tetején a Napvirág szoborral, melyet a Zsámbék és a bajorországi Wettenberg testvérvárosok közötti kapcsolat emlékére és tiszteletére állítottak.

Elindultunk felfelé a 30 fokos hőségben Zsámbék legfőbb látnivalójához a premontrei romtemplomhoz, de útközben még megnéztünk Kmetz Mihály 56-os ifjú forradalmár és Gungl József zeneszerző, a „zsámbéki Strauss" emléktábláját is.

A premontrei romtemplom és kolostor

A premontrei romtemplom és kolostorhoz érve megcsodáltuk az 1220–1234 között, francia hatásokat tükröző, késő román és korai gótikus stílusban épült lenyűgöző templom romját. Itt elfogyasztottuk a magunkkal hozott szendvicseket.

Ezután következett a Szent Ferenc kerekes kút, majd meglepetésként lett a programhoz hozzáadva egy igazi gyöngyszem, a Fekete Madonna kápolnagaléria megtekintése, ahol Sándor Antal szobrászművész már várt bennünket, s lelkesen mesélve mutatta be a márvány és bronz szobrait. Utána legyalogoltunk a Keresztelő Szent János születése plébániatemplomhoz. A kertjében megnéztük a Nepomuki Szent Jánost ábrázoló szobrot, majd a napórás iskola következett, amely napos időben mutatja a pontos időt a zsámbékiaknak.

Ezután meglátogattuk a Lámpamúzeumot, ahol a 89 éves Borus Ferenc, a múzeum alapítója várt minket, és fáradhatatlanul mesélt. A véget nem érő anekdotázása mellett megtudhattuk, hogyan jött létre a múzeum, melyben az 1750-es évektől kezdve látható mintegy 1100 világítóeszköz; a mécsesektől jó néhány világhírű porcelángyár petróleumlámpájáig. Különleges élmény volt mindenki számára.

A kirándulás résztvevői fáradtan, de élményekkel gazdagodva ültek le a Fészek cukrászda teraszára, és fogyasztották el a finom fagylaltokat és süteményeket.

Ezzel fejeződött be a Zsámbékra meghirdetett program, de aki még bírta energiával, annak volt egy meglepetés élmény is, a Sváb Tájház meglátogatása, ahol tárlatvezetés keretében megismerkedhettek a sváb népművészettel, festett bútorokkal, ruhákkal, használati tárgyakkal és a zsámbéki sváb lakosság életével.

Élményekkel teli, remekül sikerült kirándulás volt. Örömmel vettük a sok köszönő levelet és gratulációt, amit a kirándulás megszervezésért és az idegenvezetésért kaptunk.

Rády Lászlóné
Közművelődési Bizottság elnöke

A Budaörsi tagozat egy csodálatos napja

Június 15-én reggel verőfényes napsütésre ébredtünk, amely a nap folyamán végig elkísért bennünket.

Kis csapatunk a Budaörsi Jókai Mór Művelődési Ház elől indult. Délelőtt elsőként egy gyönyörű emberi alkotás várt bennünket Székesfehérváron – a Bory-vár, ami Bory Jenő építész és szobrász (1879–1959) kétkezi munkájának remeke. A város büszkeségét feleségének ajánlotta. A várkastély 30 méter magas, betonból épült, hét toronnyal és 30 szobával rendelkezik. Ma is a Bory család tulajdona. A várkastély 40 évig épült, első változatának átadására 1935-ben került sor. A II. világháború után a megrongált vár újjáépült, akkor nyerte el mai formáját.

A Bory-vár

Bő egy órai várséta után autókba szálltunk és irány a természet jelszóval, tovább indultunk. A helyet, ahol mindez várt bennünket Fehérvárcsurgótól alig 2-3 kilométerre megtaláltuk. E páratlan természeti szépséget Gaja-völgyi Tájcentrumnak nevezik. A nevét a völgyön átzúduló, bő vizű patakról kapta.

Ismerkedésünket a tájcentrummal a Bársony István Emlékház vadtrófea kiállításának megtekintésével kezdtük. Láttunk itt őz-, muflon- és szarvasagancsokat. Valamennyi gazdáját itt ejtették el. A ház érdekes történetét az „idegenvezetőnk" mondta el (előre be kellett jelentkezni). Bársony Istvánról megtudtuk hogy 1955 és 1928 között élt. Újságíró volt, aki főleg vadásztörténeteket és természettel foglakozó írásokat jelentett meg újságokban. Ezek összegyűjtve 44 kötetben olvashatóak.

Bársony István-emlékház a Gaja-völgyi Tájcentrumban

A Zseri Vadászház és Étterem

Délben átsétáltunk az alig száz méterre lévő Zseri vadászházba, ahol ki-ki ízlése szerint választott ebédet. A szarvaspörkölt galuskával és a vadgulyásleves bográcsban volt az igazán kapós.

Délután a gépjárművek parkolójából indulva, és a patak jobb partján sétálva folytattuk az ismerkedést. Pihentünk a patak alkotta mesterséges tó partján, majd láttunk kora vaskori 2600 éves fejedelmi halomsírokat, megpihentünk az Ádám–Éva-fa mellett, felkapaszkodtunk a nem túl magas Károly-kilátóra. Erőnkből arra már nem futotta, hogy belessünk Sobri Jóska betyárvezér barlangjába.

Kora délután tovább indultunk, programunk utolsó állomásához, Csókakő várához. A vár nekünk sajnos túl magasra épült. Így csak a várhegy aljából csodáltuk meg a tatárjárás idején épült, de a törökdúlás alatt többször gazdát cserélt, középkori várat.

Csókakő vára

Azzal a jóleső érzéssel indultunk haza, hogy ma ismét megismertük hazánk néhány kis szegletét és egyik tájcentrumát.

Takács József
Budaörsi tagozat

Séta a Margitszigeten

Egy éppen nem esős, napsütéses májusi nap délutánján a Kertbarát tagozat – a hosszú otthon maradást követően – egymásnak különösen örvendő tagjai kellemes sétát tettek a Margitszigeten. A mindig ötletekre és tettre kész elnökünk biztatására fel kellett készülnöm a sziget történetéből, rejtelmeiből, hogy amikor egy kitüntetett helyre érkezünk, szórakoztassam vele a társaságot.

A mindenki által jól ismert zenélő szökőkútnál találkoztunk, ami még téliesítve volt, s mélyen hallgatott. A körülötte levő ülőhelyek, platánfák azonban ideális környezetet biztosítottak *Radványi Imréné* honvédségi nyugdíjas tagozatelnökünk rég nem látott társaságot köszöntő szavaihoz. A rövid üdvözlő beszéd után a tervek, programok, feladatok, dátumok, pontosítása következett, s közben ment a nagy terefere is.

Amikor szóhoz jutottam, azzal kezdtem, ami a szigettel kapcsolatban meglepett: azaz, hogy a mai formája és nagysága három sziget mintegy száz évvel korábbi mesterséges egyesítéséből jött létre. Volt az eredeti Margit-sziget, ennek északi csúcsánál a Fürdő-sziget, délen mellette a budai oldal felé pedig a Festő-sziget, ahol most az atlétikai pálya van. A Fürdő-szigetet már a 19. század végén a fő szigethez csatolták, a Festő-szigetet pedig 1911-ben(!), miután az állam József főherceg utódaitól 9 millió koronáért megvette az egész területet. Ekkor a szigetet ki is szélesítették a Budára néző partvonal feltöltésével. Ezáltal a sziget 60 holdas területe 95 holdra gyarapodott. 2950 méter hosszú, a legszélesebb részén 500 méter, hat állandó lakosa van.

A sziget alapvetően a 13. században, a tatárjárás után népesedett be, négy szerzetesrend letelepedésével (premontreiek, domonkosok, ferencesek és johanniták).

Kirándulásunk résztvevői a zenélő kútnál

Ilyen lehetett fénykorában a domonkosok apácakolostora

A leghíresebbek a domonkosok, akiknek a zárdájában élt Szent Margit, a sziget névadója. S mivel Kertészeti tagozat vagyunk, feltétlenül meg kellett említeni, hogy az ország egyes legkorábbi kertészeti tárgyi emlékei e kolostorhoz kapcsolódnak: a régészek megtalálták a kolostor fűszer- és gyógynövénykertje öntözőberendezésének maradványait.

Kevés szó esik a Johannita Rendről, pedig ők egy egész várat építettek, körülbelül itt, a szökőkút körzetében. Azért várat, mert ők biztosították a Szentföldre tartó zarándokok útvonalát, s a vár vendégházként és ispotályként is szolgált.

A törökdúlás lakhatatlanná tette a szigetet, a budai pasák méneseiket a sziget kövér füveivel táplálták. Eltűnésük után, 1790-ben a bécsi udvar a szigetet Sándor főherceg nádornak adományozta, aki megkezdte azt schönbrunni minta alapján „fejleszteni". Utóda, József nádor szenvedélyes kertész lévén, igencsak gondját viselte a szigetnek. Ekkor jött divatba a fás növények tudománya, a dendrológia, és ennek hatására kerültek a szigetre szerte Európából, Amerikából, Kínából, Japánból azok a fák, amelyek meghatározzák a sziget arculatát. Maradt azért hely szőlőnek, gémeskútnak is, amint azt az akkori térkép mutatja. József nádor egy nyaralót is építtetett első felesége, Alexandra Pavlovna cárleány részére.

A nyaralóház 1814-ben helyszíne volt Európa Napóleon utáni sorsáról döntő három, akkori meghatározó hatalom vezetője (I. Ferenc császár és magyar király, I. Sándor cár és III. Frigyes porosz király) találkozásának is.

A sziget történetében a következő nagy esemény az volt, hogy 1867-ben artézi kút fúrása közben gyógyvizet találtak. Az akkor éppen tulajdonos Habsburg herceg, a „Palatinus Jóska" Ybl Miklóst bízta meg az ásványvízkincs hasznosításának az egész szigetre való tervezésével. Ez alapján épült fel a Nagyszálló, egy Kisszálló, ez lett az akkori művészek tanyája és legendák forrása. Lett gyógyfürdő, vendéglők, vízesés, mesterséges tó. Nem maradt el a kertészeti fejlesztése sem, rózsakertekkel, virágágyásokkal. Épült lóvasút, a Kisszállótól a Margit hídig.

A sziget történetének rövid felidézése után kezdődött a séta. Ezt a sziget északi negyedénél kezdtük abból a megfontolásból, hogy ott több a látnivaló. A japánkerttől indultunk a három jókora kínai ősfenyő árnyékából. Kacskaringós, fákkal, bokrokkal, kis tavacskákkal, szobrokkal szegélyezett ösvényeken szóródtunk szét, hallgattuk a vízesés csobogását, gyönyörködtünk a virágokban, a kertrendezés remekeiben. Itt is van zenélő kút – ez sem működött még –, de lépcsőin felsorakozva csoportkép készült a még friss és mosolygós társaságról.

Elsétáltunk a szállók mellett, a színpadnál megálltunk egy kis pihenésre, az otthonról hozott finom falatok és frissítők kínálgatására. A pihengetőknek azért válaszolniuk kellett olyan kérdésekre is, mint például, hogy hány méter magas a föléjük tornyosuló víztorony (56) és mennyi víz fért bele fénykorában (600 köbméter). Ezután a Művész sétány következett, itt is volt kérdés: hány művész szobra szegélyezi a sétányt? (39, és mostanában már nem lopják a színesfém-tolvajok.)

Arany János szobránál tagozatunk elnöke felolvasta a költő egyik ide illő versét

A sétány elején Arany János szobra található. Ezt körülálltuk, és a verseket is kedvelő elnökünk elmondta Arany János *A tölgyek alatt* című versét. Ezután rövidesen elérkeztünk a sziget legfőbb látványosságához, a már említett kolostorok romjaihoz. Azt, hogy ezek miként nézhettek ki a török előtti időkben, a mellékelt 16. században készült metszet mutatja.

Itt megálltunk, a romok történetéről beszéltem. Először arról, ami szintén nem köztudott, hogy az 1838-as jeges árvíz után váltak láthatóvá. Ugyanis ezen a helyen addig egy dombocska magasodott, rajta kilátóval. Azonban az árvíz szétmosta a dombot, és előkerültek a romok. A tereprendezés során a romok alatt 80 sírt találtak, és felleltek egy díszes sírhelyet is drágaköves koronával, aranyhímzésű ruhafoszlányokkal. A régészek először Margit sírjára gondoltak, de az ő ereklyéit még 1541-ben Pozsonyba vitték az ottani domonkos zárdába, ahonnan a maradványok sajnos adományozás okán is eltűntek. Később azt vélték, hogy V. István királyunk koporsójáról van szó, aki ide temetkezett húga, Margit mellé. További kutatások pedig arra utalnak, hogy a maradványok az Árpád-ház valamely nőtagjáé. Nem hagyhattam ki, hogy ne beszéljek bővebben Szent Margitról, akinek legendája alapozta meg a sziget hírnevét. Dalmáciában, Klissza szigetén született 1242-ben. IV. Béla a tatároktól elszenvedett vereség miatti kétségbeesésében felajánlotta őt az ország megmentéséért. Ezért a domonkosok zárdájában töltötte szerzetesi éveit, itt tette le fogadalmát 1254-ben. A hívők az önfegyelmezés és a keresztényi szeretet példaképének tekintik.

Már életében csodás tetteiről beszéltek, könyörgésére betegek gyógyultak meg, halottak támadtak fel. Unokaöccse, IV. László király súlyos betegségből gyógyult fel, amikor Margit fátylát imádkozások közepette az arcára borították. 1270-ben, 28 éves korában meghalt, szentté avatását azonnal kezdeményezte a már említett V. István. 110 tanút hallgatott ki a szentszéki bizottság, de a procedúra igencsak elhúzódott. Mátyás király idejében avatták boldoggá, és csak 1943-ban nyilvánította szentté XII. Piusz pápa, kérve közbenjárását a lángba borult világ békéjéért. Mindenesetre azóta nem volt világháború.

A hallottakon elgondolkozva sétáltunk tovább. A szinte mindenki által várt rózsakert következett, de ahogy a szökőkutak nem zenéltek, úgy nem volt látható egyetlen rózsaszál sem. Azért úgy tűnt, hogy már dolgoztak benne kertészek. Lehet, hogy egy kicsit később kellett volna erre a sétára sort keríteni... De már nagyon elég volt a karanténból!

Úgy döntöttünk, hogy aki akar, sétálhat tovább, aki már haza vágyik, annak ott a közeli buszmegálló. Ez utóbbi volt alapvetően a nyerő, pedig hátra volt még az állatkert és egyéb látványosságok. Azért így is szép és jó volt, kellemesen el is fáradtunk. Közben lélekben és ismeretekben gazdagodtunk, s ami szintén sokat jelentett: végre újra láttuk egymást is.

Kolossváry Miklós ny. alezredes
Kertbarát tagozat titkára
Fotó: Erdő Judit, Szabó Zoltánné és archív

Kibervédelem a hétköznapokban

Sokunkban nem is tudatosul, hogy a számítógépünk vagy az okoseszközünk mennyi fontos adatot, információt tárol. Itt elsősorban nem a letöltött filmekre és játékokra gondolok, hanem például azokra a pótolhatatlan adatokra, amelyek beszerzése nem megismételhető. Ilyen lehet a gyermekünk, unokánk születésnapja. Nem lesz ismét 5 éves a kedvünkért, hogy két év múlva újra lefotózhassuk, ha elvesznének az adataink. Az sem lenne jó, ha jelszavaink és bankkártyaadataink rossz kezekbe kerülnének. Sajnos az emberek többsége óvatlanul kezeli ezt a területet, otthagyja kinyitva a számítógépét vagy telefonját az asztalon, átmegy a szomszéd irodába beszélgetni, kávézni, hisz mi baj történhetne?...

Akkor mit is kéne tennünk? Amikor nem használjuk a gépünket, akkor zároljuk azt. Például a Windows operációs rendszerek esetén használjuk a Windows gomb és L billentyű (L mint Lock) kombinációt, telefonok esetén általában a bekapcsoló gombot vagy egy zárolás ikont tudunk erre a célra használni. Egy zárolt gépet csak a megfelelő jelszó vagy PIN-kód segítségével lehet újból működésre bírni. Na jó, de én el szoktam felejteni az ilyesmit a nagy sietségben, akkor mit tehetek? Semmi baj, állítsunk be automatikus zárolást, ha például 5 percig nem használom az eszközt, akkor automatikusan lépjen érvénybe ez a beállítás. Telefonok esetén ezt könnyű beállítani, mert már a kezdeti konfigurációknál felajánlja a kütyünk ezt a szolgáltatást, egy számítógép esetén a jelszóval védett képernyő kímélők használata lehet a célravezető.

Na, akkor az első lépést már megtettük az otthoni „kibervédelem" mezsgyéjén, mert nem hagyjuk őrizetlenül az eszközünket, és most már csak a jelszó birtokában lehet bejutni a felhasználói felületre. Apropó jelszó, milyen jelszót is kéne használnom? A jelszavunk olyan, mint a lakásunk esetén az ajtónkon lévő zár, senki sem az 500 Ft-os Tuto lakatot szerelteti fel az ajtajára. Így kellene lenni a jelszavunkkal is, de mi mégis az egyszerű és könnyen megjegyezhető jelszavakat részesítjük előnyben, amit legalább 20 évig nem is akarunk megváltoztatni (és ha már eddig jó volt, utána már minek változtassunk rajta). Pedig a jelszó "erőssége" a hosszúságától, a bonyolultságától és a rendszeres lecserélésétől függ, mi pedig pont ezeknek akarunk ellenállni.

Ellenállásunk fő oka, hogy egy hosszú és bonyolult jelszót nehéz megjegyezni. Ezért az emberek többsége olyan jelszót próbál választani, ami számára könnyen megjegyezhető. Ez általában egy közeli hozzátartozó vagy kis kedvenc neve, illetve egy születési dátum, vagy egy egyszerű sorszám kombinációjából áll. Nézzünk

néhány példát: Ilona1951, Buksika1, Jelszó123. Pedig jól megjegyezhető, mégis megfelelő hosszúságú és bonyolultságú jelszó kitalálása nem olyan nagy ördöngösség. Az egyik trükk abban van, hogy ne SZÓT keressünk. Magában a jelszóban használhatunk szóközöket is, tehát koncentráljunk inkább mondatokra. Ugye, hogy így már a jelszó hosszúság hirtelen nem is akkora probléma.

A másik trükk a bonyolultság kérdése. Használjunk számokat vagy különleges karaktereket a betűk helyett, például minden Á betű helyett használjuk @ jelet, az SZ vagy CS betűk esetén az S helyett használjunk $ jelet vagy az i betűt helyettesíthetjük egy ! jellel. Továbbá elgondolkodhatunk azon is, hogy milyen betűre emlékeztet minket például az 1-es szám, nagy i betű vagy inkább kis l, mi a helyzet a többi számmal 2-9-ig, illetve a nulla jellel. Tehát, ha egy kicsit belegondolunk, csak a kreativitásunkon múlik, hogy mennyire legyen bonyolult a jelszavunk. Nézzünk erre is példákat: 22-es csapdája -> 22esC$apd@ja, Kerítéshez -> K3r1t&#3z. A lényeg, találjunk ki egy szabályt, amihez ragaszkodunk, és segítségével bármilyen szövegből egy pillanat alatt bonyolult jelszót tudunk fabrikálni.

Most már a bonyolult jelszó kérdését is sikerült letudnunk, de a jelszó megjegyzésével még lehetnek problémáink. Mit tehetünk? Semmiképpen se írjuk fel egy cetlire, amit felragasztunk a monitorra, az asztalunkra stb.). Ám ha nem írom fel, akkor el fogom felejteni! Akkor legyen úgy felírva, hogy rajtam kívül senki sem tudja, hogy az a jelszavam. Például ha van egy asztali naptáram, amelynek minden oldalán van egy idézet vagy valamilyen felirat, az mindig ott van a szemem előtt, más is láthatja, de csak én tudom, hogy az egyik szöveg az én jelszavam. A naptár helyett használhatok még egy sor hasonló megoldást is. Egyébként vannak akár ingyenesen is használható jelszókezelő programok, amelyek segítenek „megjegyezni" a jelszavainkat (pl.: KeePass, Passbolt stb.). Manapság jelszó helyett már könnyen használhatunk biometrikus azonosítást is. Ilyen lehet az ujjlenyomat, illetve az arcfelismerő rendszerek használata.

A következő lelki és idegi kihívást sokaknál a szoftver frissítése okozza. Első lépésként tegyük fel magunknak a kérdést: ugyan miért olyan fontos, hogy a legújabb szoftverfrissítések fent legyenek a gépemen, és különben is mi történik, ha csak három hónap múlva kerülnek fel a gépre? Azért, mert vannak olyan fiatalok az árnyékosabb oldalon, akik pont erre a mentalitásra építenek. Amikor kijön egy újabb frissítőcsomag, akkor azonnal letöltik, majd egy program segítségével visszaalakítják a számukra könnyebben nyomon követhető gépi kóddá és megnézik pontosan mit is javítottak a rendszeren. Ezzel a módszerrel egyszerűen megtalálják, hogy mi is az adott hiba vagy hiányosság a szoftverben, majd némi kreativitást és automatizmust felhasználva készítenek egy olyan programot, amit majd egy sérülékenység-vizsgálat után fel tudnak használni, hogy behatoljanak a rendszerünkbe. Tehát, ha kijön egy új javítócsomag, ami valami kritikus problémát old meg, akkor az átlag felhasználó viselkedési mintájának köszönhetően, egy lelkes hackernek, körülbelül 2-3 hónap áll rendelkezésére arra, hogy az új lehetőséget ki tudja használni a jelszavaink, bankkártyaadataink begyűjtésére. Ezért hetente legalább egyszer kapcsoljuk be a számítógépet egy fél órácskára és hagyjuk, hogy az automatikus frissítések végezzék a dolgukat, így adunk lehetőséget a gépnek, hogy rendbe tegye magát, és minket sem fog megütni a guta, hogy már megint miért ilyen lassú a gép, hiszen nem kell neki több heti lemaradást bepótolnia. Legyünk türelmesek a gépünkkel. Fogadjuk el, hogy a gépnek is szüksége van időre, amikor csak magával kell foglalkoznia.

Lehetnek további védvonalaink is, amelyek jelentősen emelhetik a gépünk védelmi szintjét. Ilyen például a tűzfal, illetve a víruskereső programok, de ezek a megoldások is csak akkor tudják rendesen végezni a dolgukat, ha be vannak kapcsolva és frissítve vannak. Nézzük meg mire is jó a tűzfal? Képzeljük el, hogy egy kellemes, meleg, nyári éjszakán szellőztetni szeretnénk, de ha kinyitjuk az erkélyajtót, akkor a kellemes hűssel együtt bejönnek a bogarak és szúnyogok is. Mit tudunk ilyenkor tenni, hát használunk szúnyoghálót, ami a levegőt beengedi, de a számunkra haszontalan jószágokat kívül tartja. Lényegében ez a gondolat húzódik meg a tűzfal működésének hátterében is. Igyekszik szabályok segítségével kiszűrni a kártékony vagy éppen felesleges forgalmakat.

Mire jó akkor a víruskereső szoftver? Ha a használat során mégis sérülne a szúnyoghálónk, vagy emberi hanyagságból túl sokáig tartottuk nyitva az erkélyajtót és mégis bejutottak a legyek, szúnyogok és egyéb bogarak, akkor az ilyen helyzeteket próbálják megoldani valamilyen szúnyogcsapdával, légypapírral stb. Tehát a víruskereső program egy olyan „éjjeli őr", ami folyamatosan figyeli, hogy mi történik a gépen, és ha valamilyen rendbontóra lesz figyelmes, akkor azt nyakon csípi, illetve előre ütemezett időpontokban szépen egyesével végigböngészi a háttértárolón lévő adatokat, hogy nem bújt-e el valami huncutság egy sötét sarokban. A víruskeresőnek munkája végzéséhez szintén gépidőre van szüksége, tehát hagyjunk elég időt a mi kis éjjeli őrünknek, hogy időről időre átnyálazhassa a rendszerünket és elvégezhesse a szükséges frissítéseket is.

Bár a Windows operációs rendszerek mára már rendelkeznek saját beépített tűzfallal és víruskeresővel is, vannak, akik nem elégedettek a teljesítményével vagy működésével. Ilyen esetekre megoldás lehet a más cégek által fejlesztett ingyenes, vagy fizetős professzionális lehetőség. Fontos megérteni, hogy egy drága, nagyvállalati környezetbe szánt szoftver nem feltétlenül a leghatékonyabb megoldás otthonra. Egy nagy cégnél fontos szempont, hogy távolról egy központi helyről egyidőben sok gépet lehessen üzemeltetni, továbbá fontos lehet a különböző USB- eszközök feletti kontroll is. Az otthoni célra vásárolt gépnél ezek feleslegesek lehetnek. Tehát ha pénzt költünk ilyen dolgokra, akkor az otthoni felhasználók számára szánt szoftverek között keresgéljünk. Továbbá ne feledkezzünk meg az okosküttyüink védelméről sem, hiszen azon keresztül ugyanúgy el lehet jutni az adatainkhoz.

A legtöbb napi ügyet már el tudjuk intézni telefonunk segítségével, a számítógépünk használata nélkül is, ezért egyre gyakoribbak a telefonon keresztül jövő támadások, és a közeljövőben ez várhatóan csak nőni fog. Nem véletlen, hogy ma már telefonokra is léteznek hasonló védelmi eszközök, amelyekkel célszerű felvértezni magunkat.

Biztosan mindenki kapott már olyan „hasznos" levelet, amelyben valamilyen csodaszer segítségével a férfierőt hatékonyan növelhető, vagy éppen a teleshopot megszégyenítő marketingszöveggel próbálnak eladni nekünk a hajnövesztőtől a locsolócsőig mindent. Ezeket a különböző kéretlen reklámküldeményeket hívjuk spam (kéretlen) leveleknek. Ha rendes cégről van szó, aki saját címlistából dolgozik, azoknak a hírlevele általában tartalmaz egy leiratkozási lehetőséget biztosító linket, amire ha rákattintunk, akkor egy válaszüzenet segítségével törölnek minket a címlistából. Igen ám, de ha rosszfiú lennék, akkor az én hírlevelem biztosan tartalmazna egy leiratkozólinket is, amit, ha a kliensem használ, akkor azzal csak további „okosságok" megkapására biztosítaná be magát. Mit tudunk ilyenkor tenni? Ha biztosan tudjuk, hogy az adott cég hírlevelére mi iratkoztunk fel, de már nem akarjuk nyomon követni a szolgáltatásaik alakulását, akkor nyugodtan használhatjuk a leiratkozólinket. Minden más esetben inkább a levelezőprogramunkba készítsünk egy szabályt, ami az ilyen típusú leveleket mindig levélszemétként kezelje és törölje a rendszer.

A SPYWARE egy olyan kémkedő program, amit valaki valamilyen ügyes trükkel feljuttatott a gépemre, és az folyamatosan figyeli a tevékenységeim, eltárolja miket gépeltem be (jelszó, bankkártyaadat stb.), majd ezeket az információkat elküldi egy megfelelő helyre, úgy hogy a gépet használó minderről semmit sem tud. Az ilyen programok ellen a víruskereső programok és tűzfalak tudnak megvédeni, de létezik az adat ellopásának egy másik módja, amikor a felhasználó önként adja meg az adatait a támadónak. Hát az kizárt, hogy én megadjam, mondhatnánk… Aztán sokan mégis beleszaladnak a csapdába, amikor átverő levelet kapnak a „bankjuktól", amiben az bekéri a felhasználó név és jelszó párosukat. Ezt megadják, majd az oldal kiírja, hogy hibás felhasználónév és jelszó. Közben az oldal vált, de mi azt észre sem vesszük, és most már ténylegesen a valós banki oldalunkra kerültünk, ahol másodjára sikeresen bejelentkeztünk és megállapítjuk, hogy szerencsére nálunk minden rendben van. A meglepetés majd csak kicsit később fog érni minket, mivel a hamis weboldalon megadtuk a féltett felhasználónév és jelszó kombinációnkat.

Sajnos még hoszan írhatnék az internetezés számtalan veszélyéről, de ennyi fért a lap adta terjedelembe. Ezért azt tanácsolom: legyenek óvatosak és körültekintőek!

Hegyi Zsolt
IT-rendszermérnök

Fábián Miklós ny. ezredes álmaiban tovább repül

Közel négy évtized telt el azóta, hogy *Fábián Miklós* alezredes 55 évesen utoljára szállt fel L–29 típusú (Delfin) gépével aktív katonai repülőgép-vezetőként. Rajta kívül kevesen mondhatják el, hogy a szolgálat (akkori) felső határát elérve 1983. október elsején szinte a sugárhajtású katonai repülőgép kabinjából mentek nyugállományba. Lélekben azonban ezt követően sem vált meg a repüléstől. Álmában, s olykor ébren is gyakran újra átéli korábbi felszállásainak egy-egy felejthetetlenül szép, vagy esetenként kritikus másodperceit.

35 éves katonai szolgálatát és kiemelkedő eredményeit nyugállományba vonulásakor a honvédelmi miniszter díszтőr adományozásával ismerte el. Azonban talán ennél is nagyobb örömet okozott számára, amikor másfél évtizeddel később, 1998. szeptember 10-én, 70. születésnapja alkalmából *Kositzky Attila* a Magyar Honvédség Légierő parancsnoka engedélyével *Pintér Sándor* ezredessel, az MH 59. Szentgyörgyi Dezső Repülőbázis parancsnokával L–39-es (Albatrosz) típusú géppel ismét felszállhatott, hogy a levegőben is megünnepelje ezt a kerek évfordulót. Alig két hét múlva a honvédelmi miniszter a honvédelem érdekében végzett kiemelkedő szolgálatáért előléptette ezredessé.

A másik újabb repüléssel kapcsolatos élményét 82 évesen kapta fiától, *Fábián Attila* századostól (aki apja példáját követve szintén repülőtiszt lett, helikopter és szállítógép pilótaként) kapta ajándékba. Egy órát töltöttek a levegőben, melyből negyven percet Fábián Miklós vezetett, a maradék időben pedig a fia fogta a botkormányt, majd a számlát is ő rendezte.

A repülés, a repülőgépek iránt vonzalom, mely életének részét képezte, annak alakulása nem mondhatni, hogy ideálisan kezdődött. Ugyanis 1944. augusztusában amikor amerikai repülők bombázták a Zagyvarékas közelében lévő célpontokat, családjával együtt az óvóhelyen rettegett. Nem alaptalanul. Egy eltévedt bomba felettük robbant, beomlott a mennyezet. Harminchárman voltak a szűk helyiségben, közülük heten maradtak életben. Ő volt a legszerencsésebb, mert az egyik lezuhanó betondarab csak a bal lábát találta el. A másik hat ember már súlyosabb sérüléseket szenvedett. Akkor még eszébe sem jutott, hogy néhány év múlva rajongani fog a repülőgépekért.

Szerszám- és géplakatossegédként, gépkocsivezetőként dolgozott, amikor 1948. őszén összetalálkozott egy lelkes fiatalemberrel, *Rozsos Lászlóval*. (Laci később szintén vadászrepülő lett Taszáron.) Egyszer odament hozzá és azt mondta ennek a fiúnak:

– Nem is igaz, hogy te vitorlázógéppel repülsz!

Erre azt válaszolta: „Gyere ki vasárnap a Hármashatárhegyre és majd meglátod."

– Nos, én kimentem – idézte fel azt a napot –, *de nem láttam őt a levegőben. Erős szél fújt, és aznap csupán a „nagymenök" repültek. Mi meg egész nap csak a gépeket toltuk fel a hegyre. Na mondom, jól becsaptál. Erre ő: nem kell elkeseredni, hiszen, akik ma repültek szintén így kezdték. Legközelebb már szélcsendes idő volt, és én is kaptam három „csúszást" Tücsök típusú repülőgéppel. Ez pontosan ötven éve történt, de még ma is szeretettel gondolok arra a napra, mert ezen a napon oltottak be a repülés tiszteletével és szeretetével. Ott addigi életemben soha nem tapasztalt bajtársiassággal, emberséggel és segíteni akarással találkoztam.*

Fábián Miklós alezredes felderítő feladatra indul az L–29-es repülőgéppel

Az OMRE csepeli klubjának növendékeként nem sokáig ismerkedett a vitorlázórepüléssel. 1949. április 10-én bevonult a hadseregbe, s klubja javaslatára repülőtiszti iskolára küldték a Szovjetunióba. Akkoriban a vadászokat Novoszibirszkbe (többek közt őt is), a csatarepülőket és a megfigyelőket Cskálovba, a bombázókat Omszkba, a műszakiakat pedig Irkutszkba vitték. Miklós és társai hathetes alapkiképzés, majd intenzív tanfolyam végén augusztus 24-én utaztak el Novoszibirszkbe. Egyhetes vonatozás után érkeztek meg a távoli városba.

– Nekem nagyon sok bajom volt az orosz beszéddel, bár elég jó volt a nyelvérzékem, de műszaki és repülős szavakat még az egyszerű orosz sem hall nap mint nap – emlékezett vissza a hét évtizeddel korábbi időszakra. *– Azóta is többször felvetődött bennem, hogy már rengeteg dolgot szabványosítottak, fürdőszoba-csaptelep menetét, az autók különböző alkatrészeit stb. csak a nyelvet nem. Az emberek már létrehozták a mesterséges nyelvet, az eszperantót, de a világ vezető hatalmai hallani sem akarnak a bevezetéséről. Pedig milyen jó lenne, ha csak az anyanyelvet és az eszperantót kellene megtanulni. Lehetne értekezni a bantu négerrel, a spanyollal, angollal, orosszal, mindenkivel ezen a nyelven. Külön említeném még az időjárást. Szibéria az Szibéria, mondták, amikor panaszkodtunk a hidegre. A legalacsonyabb hőmérséklet mínusz 42 fok volt. Elég volt naponta a körlettől háromszor megtenni a négyszáz métert az étkezdéig. A mínusz 25 fok már szinte tavaszias időnek számított...*

Az államvizsgán a kilenc főtantárgy közül ötből (repülésből is) kiváló, négyből pedig jó lett az osztályzata. Felavatták, de politikai okok miatt az MDP KB nem javasolta vadászrepülőnek, ezért a Központi Harcállásponton kapott vadászirányító és tolmács beosztást. Tíz hónapig kilincselt magas beosztású katonai vezetőknél a repülése érdekében, de nem sok sikerrel. Végül *Nagy Imre* miniszterelnök idején engedélyezték a repülését.

A kalocsai repülőezrednél kapott repülőgép-vezetőként beosztást. Egy év múlva rajparancsnok lett, majd kinevezték ezredmegfigyelőnek. Az alakulat felszámolása után 1957. április 15-én áthelyezték Kecskemétre repülőgép-vezetőnek. Az I. repülőszázadnál kezdte meg az átképzését MiG–17PF-re. Rajparancsnok, századlégilövész-vezető, századmegfigyelő, századparancsnok-helyettes beosztások ellátása után lett századparancsnok. Vezetése alatt az alegység hatszor nyerte el a „Néphadsereg kiváló hajózószázada" címet.

1974. április 15-én a századát felszámolták, őt pedig áthelyezték Szolnokra, a felderítő repülőezredbe repülőgép-vezetőnek majd rajparancsnoknak. Felcsillant a lehetőség, hogy átképezik MiG–21-re, de alighogy komollyá válhatott az alkalom, 1970-ben megműtötték epekővel. Az átképzését emiatt már nem javasolták a MiG–21 típusra. Elfogó-vadászrepülő századparancsnokként, I. osztályú aranykoszorús vadászrepülőként vonult nyugállományba. 55 éves korában még L–29-el teljesítette repülési feladatait. 21 éven át látott el harckészültségi szolgálatot, s minden időben hadra fogható volt nappal, éjjel egyszerű és bonyolult időjárási viszonyok között.

1950. május 5-én a JAK–18-as típussal szállt fel először, s június 16-án már egyedül repült. Katonai repülőként 6232 felszállásból 3463 óra 20 percet töltött a levegőben. Repült típusai: Jak–18, Jak–11, Jak–9P, MiG–15bisz, MiG–17PF, L–29, L–39, Jak–52. Ezek közül (a Jak–52 és L–39 kivételével) minden kétkormányos gépen oktató volt. Közben nyolc gyakorló ejtőernyős ugrást is végrehajtott, melyekből hat volt bekötött, kettőt pedig kézi nyitással teljesített.

Szolgálati feladatainak kiemelkdeö ellátásáért tiz alkalommal részesült kitüntetésben, 52-szer pedig különböző szintű dicséretet kapott.

Nyugdíjba vonulási ünnepség 1983. Farkas Bertalan alezredes űrhajóssal és Magyari Béla őrnagy kiképzett űrhajóssal

Elégedett a sorsával, életútjával. Aktív korában azt csinálhatta, amit legjobban szeretett: nyugdíjas koráig repülhetett! Bár Lukrécia, a felesége nem lelkesedett a repülős hivatásáért, azt szerette volna, ha géplakatosként dolgozik tovább. Azonban elfogadta a döntését, és amennyire tudta segitette, hogy ne terheljék családi gondok, minden figyelmét a hivatására, a repülésre fordithassa.

– Sajnos, nem mindenki volt ilyen szerencsés. Amikor decemberben Novoszibirszkből hazajöttünk szabadságra, több fiúnak a menyasszonya már „mással járt". Azt mondták ezek a lányok: „a fene tudja elökerülsz-e még onnan". Egy menyasszony pedig élesen vetette fel a kérdést: vagy én, vagy a Szovjetunió. A fiú a lányt választotta. Bejelentette ezt az illetékeseknek. Ott rögtön kivetköztették az egyenruhából és becsukták. Máig sem tudom, mi lett vele, és azt sem, hogy a menyasszony meg volt-e elégedve. Szerencsére engem ilyen gondok nem gyötörtek – mondta ezzel kapcsolatban.

Beszélgetésünk során számtalan történet, érdekes epizód idéződött fel emlékeiből. Ezekből akár könyvet is lehetne irni, de a lapunk terjedelmi lehetőségei sajnos korlátozottak. Egy hetven évvel ezelőtti történetet azért még közreadok.

Utolsó egyenruhás képe

A Kocsinyevó repülőtéren voltak, amikor váratlanul megjelent egy MiG–15-ös sugárhajtású repülőgép, és fantasztikus műrepülést hajtott végre a repülőtér légterében. Akkor már tudták, hogy létezik ilyen gép, de még soha nem látták. Budapesten, amikor a Park szállóban pilótákat toboroztak, akkor azt ígérték, hogy ők lesznek Magyarországról az első „lökhajtásos" vadászpilóták. Lélegzetvisszafojtva és elragadtatással nézték álmaik netovábbját. Azon a nyáron rengeteget repültek, és mindenki készült a „lökös" gépre.

Az iskola 1951 őszén kapta meg a MiG–15-ösöket. Szinte ugyanakkor Magyarországon, a Kunmadarasi repülőtéren szovjet oktatókkal megkezdték az átképzést MiG–15-re. Hazánkban elsőként *Mezőfi István* alezredes, hadosztályparancsnok repült vele. Ezt a barátaik levélben megirták, igy odalett a mitosz, hogy ők lesznek az elsők. Ez kissé lehangolta őket, de lelkesen folytatták az elméleti felkészülést a MiG–15-re. A légi harcászatot is ennek megfelelően módosították. Tudtak arról, hogy szovjet pilóták harcolnak Koreában. Az iskolájukba is érkezett egy százados. A Szovjetunió hőse volt, de a nevét soha nem közölte a Pravda. Ő mondott néhány gyakorlati dolgot, amit nagyon megszivleltek. Közben türelmetlenül várták, hogy felülhessenek a vonatra és hazajöjjenek. Idehaza a légierő tisztjeinek már új szabású egyenruhája volt. Nyakkendővel, kék szélű tányérsapkával stb. Ők is szerettek volna belőle kapni, de azt mondták: csak avatás után. Fájó szívvel látták, hogy azon bajtársak, akikkel együtt kezdtek, már mind hadnagyok voltak, és ők is repülik a Jak–9P-t, de idehaza. Ők viszont növendékként kezdték a MiG–15-öt repülni... Visszamenve levizsgáztak, végrehajtottak még egy ejtőernyős ugrást és egy gyakorló földi katapultálást. 1952 februárjában a betonon lehengerelték a havat, és a hengerelt hóról kezdték meg a repülést a kétkormányos UTI-MiG–15-tel, Csajánov főhadnagy oktatóval.

– Leírhatatlan volt az az öröm, amit akkor éreztem – mondta arról a napról. *– Bár később volt hozzá hasonló, de olyan soha, mint akkor!*

Gyermekei apjuk példáját követve szintén a repülőtiszti hivatást választották. Miklós vadászirányító tiszt lett Kecskeméten. Sajnos 1988. december 27-én egy gépkocsibaleset vétlen áldozata lett. Másik fia Attila helikopter- és repülőgép-vezető. Büszke arra, hogy családjának mindhárom férfi tagja a légierőnél szolgált.

Büki Péter ny. alezredes
Repülő és légvédelmi tagozat
Fotók: Fábián Miklós ny. ezredes archivumából

Bemutatkozik a Bem Folklór Egyesület Nefelejcs Népdalköre

Az MH Budapesti Nyugállományúak Klubja Repülő és légvédelmi tagozat és a Tiszta Égbolt Bajtársi Egyesület meghívására először 2018. június 6-án léptek fel a Honvéd Kulturális Központ Pódium-bárjában, ahol a kerek évfordulós klubtagok köszöntéséhez adtak színvonalas műsort. Sikeres szereplésüket követően azóta meghívott vendégként színesítik a tagozat ünnepi összejöveteleit. Legutóbb június 29-én adtak műsort kerek évfordulós tagjainknak. Ezt követően kértük fel a már országos sikereket is elért Bem Folklór Egyesület Nefelejcs Népdalköre „citerásait", hogy mutatkozzanak be lapunk olvasóinak.

Az együttest bemutató írást készítette:
Szász Ildikó

✱

Egy közös kirándulás, majd felüdülésként egy pohár jó bor és már szállt is a dal, de nem akármilyen: a népdal! Évek óta népdalokkal „barangolnak" Somogy, Csallóköz, Szatmár, Galga mente, Bihar tájain, tanulják az élet és a jeles napok hagyományait megszólaltató népdalokat. Egy baráti társaság népdalszeretete és egy véletlen találkozás a citerát kedvelő és értő házaspárral, és már meg is született az ötlet a népdalkör megalapítására. A hat alapító tag munkálkodása során a Nefelejcs népdalkör – a citerásokkal együtt ma már húsz főt számlál, létszáma azóta is növekszik.

2018. június 6-án a Pódium bárban adtak először műsort a BPNYKLUB Repülő és légvédelmi tagozat és a Tiszta Égbolt Bajtársi Egyesület tagjainknak

Első művészeti vezetője *Krajcsó Bence*, a népművészet ifjú mestere felkészítésével és vezetésével 2018-ban elnyerték a Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzenei Együttesek Országos Szövetsége Aranypáva nagydíját, valamint a Vass Lajos Népzenei Szövetség kiemelt nívódíját.

KÓTA Aranypáva nagydíj emlékplakettje, Eger

„Alapszabályuk": a népdalok szeretete, a tiszta éneklésre való törekvés, és ami a legtermészetesebb, az egymás iránti figyelmesség. A jó hangulatú fellépések – Gyöngyössolymos, Vác, Pápa, Pécs, Stefánia palota, Lipták-ház, Hagyományok Háza, Bugyi, Vecsés, kisebb közösségi klubok – összekovácsolták őket.

Jelenlegi művészeti vezetőjük *Pavella Krisztina*, a népművészet ifjú mestere, KÓTA-díjas népzenész, népdalénekes. Krisztina vezetésével számos sikert értek el, például elnyerték a Zenekarok és Népzenei Együttesek Országos Szövetsége Aranypáva díját, a Vass Lajos Népzenei Szövetség kiemelt arany minősítését, és lehetőségük nyílt népdalkörök találkozóin való részvételre is.

KÓTA Aranypáva díj 2020, Szada

Szadán, a Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzenei Együttesek Szövetsége (KÓTA) országos minősítőn

OKLEVÉL

Bem Folklór Egyesület Nefelejcs Népdalköre-Újpest

részére

a XIII. Vass Lajos Népzenei Találkozó és Verseny Országos Középdöntőjén

Vass Lajos KISMELT ARANY fokozatot ért el.

Budapest, 2020. november 15.

Vass Lajos népzenei találkozó és verseny
2020, Budapest

Városnézés 2018-ban,
a pápai bor-, csülök- és cicegefesztiválon

Legutóbb június 29-én, ismét a Repülő és légvédelmi tagozat és
a Tiszta Égbolt Bajtási Egyesület kerek évfordulós tagjainak köszöntésén

Repertoárjukat folyamatosan bővítik és fejlesztik (például szívesen tanulnak jeles napokhoz kötődő dalcsokrokat, katonadalokat), a munka soha nem állhat meg! Bár a kialakult pandémia hátráltatta próbáikat, de amint lehetőségük adódott, töretlen lelkesedéssel folytatták a közös munkát.

Fotó: Büki Péter, Kispéter István,
Simon László és archív

Az ismerőseim mosolygós alkotónak tartanak

A „Viharsarokban", Szeghalom községben születtem. Paraszti családból származom, ebből adódóan már kisgyermekként megismertem a fizikai munkát, mivel szüleim növénytermesztéssel és állattenyésztéssel foglalkoztak, s én örömmel segítettem a munkájukat. Innen ered a természet, az élővilág szeretete, mely egész eddigi életemet végigkísérte.

Sajnos édesapám a II. világháború utolsó évében meghalt. Édesanyám néhány év múlva ismét férjhez ment. Nevelőapám egy jogot végzett nagy tudású és intelligenciájú ember volt, akitől nagyon sokat tanultam. Általános iskolámat szülőfalumban végeztem, s tanáraimnak köszönhetően már ekkor vonzalmat éreztem a művészetek, főképp az irodalom és a képzőművészet iránt. Ennek befejezése után Budapestre jöttem a nővéremhez, majd néhány év múlva – miközben a középiskolai tanulmányaimat esti tagozaton folytattam – önálló albérletbe költöztem, s egy kertészetben dolgoztam.

Középiskolás koromban az MHSZ tagjaként ejtőernyőztem. Így szerencsém volt megcsodálni a világot a magasból. Semmihez sem hasonlítható élmény. Az MHSZ-ben ismertem meg a férjemet, akivel 18 éves koromban összeházasodtunk. Hamar születtem két gyermeket, aztán a hatodik évben már nem bírtam elviselni az agresszivitását, ezért elváltam.

A gyermekeimet egyedül neveltem, miközben jó néhány tanfolyam elvégzésével fejlesztettem kertészeti ismereteimet. Monoton életem volt: korán reggel kelés, gyermekek elindítása óvodába, majd később iskolába, rohanás a munkahelyre, délután siettem a gyerekekért az óvodába, napközibe. Otthon várt a harmadik műszak, melyet egyedül kellett több évtizeden keresztül megoldani. Kultúrára, művészetre akkor még csak nem is gondolhattam.

A gyermekeim „kirepülése" után rendszeresen jártam színházba, operába, kiállításokat tekintettem meg, irodalmi esteken vettem részt. Kezdtem jól érezni magam. 1999-ben nyugdíjaztak a Fővárosi Kertészeti Vállalattól, ahol egész életemben dolgoztam. Tápiószecsőn vettem egy telket, amely tavasztól őszig „diktálta" a kerti programjaimat. Ősztől tavaszig pedig a művészetekkel foglalkoztam.

„Farigcsáltam" néhány verset, mini novellákban fogalmaztam meg az élővilág és a mindennapok történéseit. Kezembe került az ecset is, mely által ugyancsak a természetből jövő ihletet próbáltam a vásznon megfesteni, mindezt csak a magam kedvéért.

Az egyik irodalmi esten megismerkedtem *Stancsics Erzsébettel*, aki a Jelen kor költője-írója, a Táncsics család leszármazottja és a Krúdy Gyula Irodalmi Körnek a vezetőségi tagja. Beszélgetésünk során, amikor említettem neki az írói-költői, festői tevékenységemet, nagy szeretettel karolt fel. Az eltelt évek alatt kapcsolatunk barátsággá alakult, amire én nagyon büszke vagyok. Javasolta, hogy jelentessük meg az írásaimat, mutassuk be a képeimet. Félénken, félszegen, bátortalanul álltam hozzá a javaslata megvalósításához.

Festményeim témája az élővilág, a növények, állatok

Ezért, hogy erőt és bátorságot adjon, néhány klubba meghívott, így lettem tagja a Tűzedzők Társaságának, a Csepeli Munkásotthon Tamási Lajos Irodalmi Klubnak, az Országos Táncsics Klubnak, gyakran látogatom a Holdudvar rendezvényeit. Nyugdíjas közösségi embernek érzem magam, aki optimistán tekint a világra. A klubokban kapott szeretet és biztatás volt az alapja a 2020-ban megjelent Visszatekintés című kötetnek, mely a számomra legfontosabb prózai műveimet tartalmazza.

Festményeimmel több alkalommal vettem részt amatőr művésztársaimmal közös kiállításon; egy alkalommal önálló kiállításom volt a Rózsa Művelődési Házban. Évek óta rendszeresen támogatom a festményeimmel a Krajcáros Alapítványt. Festményeim témája az élővilág, benne a szívet-lelket melengető növények és állatok, az ellesett pillanatok, amelyeket emlékezetből sikerül megörökíteni.

Gyakran kérdezik tőlem: te mindig mosolyogsz? Hogy lehet ez? Igen, én mindig mosolygós arcot vágok, mert ezzel tudom kivívni az emberek bizalmát, segítőkészségét, emberségét. A mosoly gyermekkoromba nyúlik vissza, mivel az én családomban mindig a szeretet határozott meg mindent. Igen, azóta mosolygok, és ezt ajánlom mindenkinek.

2019 óta vagyok a Közlekedési tagozat tagja, ahol már bemutattam néhány festményemet, és a megjelent könyvemből felolvasást tartottam. Örömmel és nagy odaadással teszek eleget irodalmi alkotásaim közzétételének. Igény esetén szívesen bemutatom alkotásaimat a BPNYKLUB által szervezett festménykiállításon is.

Beke Zsuzsanna
Közlekedési tagozat

Megemlékezések – koszorúzással és térzenével

Koszorúzás az OLP egykori épületénél

Június 15-én szűk körű megemlékezést és koszorúzást tartott a Magyar Honvédség Budapesti Nyugállományúak Klubja Repülő és Légvédelmi Tagozata, valamint a Tiszta Égbolt Bajtársi Egyesület az egykori Országos Légvédelmi Parancsnokság megalakításának 72. évfordulója alkalmából.

A hagyományoktól eltérően *Tóth Sándor* nyugállományú ezredes a Tiszta Égbolt Bajtársi Egyesület elnöke rövid megemlékezésében ezúttal nem az OLP és azt követő légvédelmi és repülő szervezetekről, tevékenységükről emlékezett meg, hanem saját katonai pályafutásának azon szakaszát idézte fel, amikor ebben az épületben, az egykori Magyar Honvédség Légvédelmi és Repülő Parancsnokság állományában szolgált. Meleg szavakkal emlékezett vissza az akkori parancsnokokra és fegyvernemi főnökökre: *Stock János* altábornagy parancsnokra, *Kovács Béla* vezérőrnagy parancsnokhelyettesre, *Újfalusi Gyula* vezérőrnagy törzsfőnökre, *Paróczi Ottó* vezérőrnagy légvédelmi rakéta és tüzérfőnökre, *Smidt István* vezérőrnagy repülőfőnökre, *Oszlács Mihály* vezérőrnagy rádiótechnikai főnökre, valamint sok egykori kollégára és barátra, akikkel ma is szoros kapcsolatot tart az egyesületben, illetve a tagozatban.

A megemlékezés végén *Tóth Sándor* ny. ezredes az Egyesület elnöke és *Jakab János* ny. ezredes a tagozat tiszteletbeli elnöke elhelyezték a megemlékezés és a hála koszorúit az épület falán 2014-ben emelt emléktáblánál.

Fotó: Szegedi Lajos ny. főhadnagy

Térzenei koncert a kispesti jubileumi ünnepségen

Kispest önálló településsé válásának 150. évfordulója alkalmából június 12-én az Obsitos Fúvószenekar ünnepi térzenei koncertet adott Kispesten, a Városháza téren. A több mint egyórás zenés program előtt *Vinczek György* alpolgármester emlékezett meg a kerek évfordulóról.

A térzene szünetében *Eskütdt Lajos* ny. ezredes, a BEOSZ elnökhelyettese átadta *dr. Benkő Tibor* honvédelmi miniszter elismerő oklevelét *Horváth György* nyugállományú századosnak, az Obsitos Fúvószenekar elnökének.

Vámosi János ny. alezredes

In memoriam

A BPNYKLUB 2021. január 1. – március 31. között elhunyt tagjai

1. Kiss József ny. alezredes (Hadtáp tagozat) elhunyt: január 7-én 92 évesen,
2. Simon Józsefné családtag (Repülő és légvédelmi tagozat) elhunyt: január 21-én 92 évesen,
3. Molnár Józsefné ny. törzsőrmester (Veszprém) elhunyt: január 27-én 64 évesen,
4. dr. Tóth-Zsiga Sándor ny. orvos ezredes (Hadtáp tagozat) elhunyt: januárban 89 évesen,
5. Sztojkó József ny. alezredes (Személyügyi tagozat) elhunyt: február 1-én 92 évesen,
6. Lázár Józsefné családtag (Repülő és légvédelmi tagozat) elhunyt: február 2-án 89 évesen,
7. Madaras Gyula ny. százados (Repülő és légvédelmi tagozat) elhunyt: február 9-én 91 évesen,
8. Somodi Károlyné ny. rendőr százados (Repülő és légvédelmi tagozat) elhunyt: február 15-én 91 évesen,
9. Asztalos Kálmán ny. dandártábornok (Rákóczista tagozat) elhunyt: február 21-én 81 évesen,
10. Nagy Józsefné családtag (Tápiószecső) elhunyt: február 23-án 79 évesen,
11. Ináncsi József ny. alezredes (Veszprém) elhunyt: március 2-án 76 évesen,
12. Kakuk Sándor honv. nyugdíjas (Tápiószecső) elhunyt: március 3-án 83 évesen,
13. Dobos János ny. zászlós (Vegyivédelmi tagozat) elhunyt: március 6-án 91 évesen,
14. Prépost József ny. alezredes (Rákóczista és Rep. és légv. tagozat) elhunyt: március 8-án 84 évesen,
15. Lendvai Árpád ny. százados (Veszprém) elhunyt: március 22-én 91 évesen
16. dr. Nagy Sándor ny. ezredes (Rákóczista tagozat) elhunyt: márciusban 79 évesen,
17. Versné Tálos Éva családtag (Hátországi tagozat) elhunyt: márciusban 81 évesen,
18. Sánta Imre ny. ezredes (Hátországi tagozat) elhunyt: márciusban 86 évesen,
19. Gábor Lászlóné honvédségi nyugdíjas (Híradó tagozat) elhunyt: márciusban 80 évesen,
20. Ölveczky István ny. rendőr ezredes (Híradó tagozat) elhunyt: márciusban 87 évesen,
21. Zemkó Márton ny. alezredes (Híradó tagozat) elhunyt: márciusban 95 évesen,
22. Árvai János ny. alezredes (Műszaki tagozat) elhunyt: március 21-én 87 évesen,
23. Soós Tamás ny. alezredes (Híradó tagozat) elhunyt: március 23-án 76 évesen,
24. Szabó László ny. alezredes (Műszaki tagozat) elhunyt: márciusban 92 évesen.

2020-ban távoztak végleg sorainkból, de csak első számunk megjelenése után kaptuk az értesítést

1. Süvöltős László ny. alezredes (Pénzügyi tagozat) elhunyt: 2020. november 13-án 69 évesen,
2. Merényiné Finnai Erzsébet honvédségi nyugdíjas (Pénzügyi tagozat) elhunyt: 2020. november 22-én 71 évesen,
3. Zsákay László ny. ezredes. (Pénzügyi tagozat) elhunyt: 2020. november 22-én 81 évesen.

A HOKOSZ tagszervezetei 2021. január 1. – március 31. között elhunyt tagja

1. Hodula Gyuláné honvédségi nyugdíjas (Ercsi) elhunyt: februárban 85 évesen.

Emléküket kegyelettel megőrizzük!

A Honvédségi Nyugdíjas Klubok Országos Szövetsége és az MH Budapesti Nyugállományúak Klubja kiadványa

Felelős kiadó: Domine János ny. dandártábornok
Szerkesztőbizottság elnöke: dr. Keszthelyi Gyula ny. dandártábornok
Felelős szerkesztő: Büki Péter ny. alezredes e-mail: hokosz.kronika@gmail.com, telefon: 06(1)262-4254
Szerkesztőbizottság tagjai: Kota Ágnes ny. alezredes (olvasószerkesztő), dr. Gruber Nándor ny. dandártábornok, Hárai Tibor, Kolossváry Miklós ny. alezredes, Kulcsár István ny. ezredes, Szabó Béla ny. alezredes
Nyomdai kivitelezés: HM Zrínyi Nonprofit Kft.
Pártpolitikai tartalmú írásoknak – Alapszabályunkkal összhangban – nem áll módunkban helyet adni.
A beküldött cikkeket, tudósításokat szerkesztett formában közöljük.
Csak a lapunknak szánt írásokat, fotókat vesszük számításba, másodközlést sem végzünk.
Kéziratokat, fotókat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.

STEFÁNIA PALOTA-
HONVÉD KULTURÁLIS KÖZPONT

Szolgálati rendezvények
Esküvők Kiállítások Bálok
Kiállítások Protokoll rendezvények Konferenciák Kiállítások
Katonaszakmai programok
Workshop NYITOTT Étterem Könyvtár
Színházi előadások Terasz Bálok
Esküvők Családi napok
Workshop Katonazene KAPUKKAL Étterem Konferenciák
Színházi előadások Kulturális programok
Terasz Terasz
Katonazene Színházi előadások Koncertek
Kulturális programok
Könyvtár Családi napok Koncertek Étterem Kulturális programok Szolgálati rendezvények Bálok
Protokoll rendezvények
Esküvők Koncertek
Színházi előadások Szolgálati rendezvények Esküvők Családi napok
Konferenciák Családi napok Protokoll rendezvények
Könyvtár Katonaszakmai programok
Koncertek Workshop
Bálok Katonazene
Katonaszakmai programok

2021. ŐSZI PROGRAMJAINK:

www.bphkk.hu

https://www.facebook.com/honvedkulturaliskozpont

STEFÁNIA PALOTA
HONVÉD KULTURÁLIS KÖZPONT

MH vitéz Szurmay Sándor Budapest Helyőrség Dandár
1143 Budapest, Stefánia út 34-36. • Tel.: 06 1 383-4958 | www.bphkk.hu • www.jegymester.hu

JEGYVÁSÁRLÁS ÉS TOVÁBBI INFORMÁCIÓK **REPULONAP2021.HU**

2021 KECSKEMÉT